

Σύντομη Παρουσίαση

Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Νοτίου Αιγαίου 2021-2025

Το εθνικό σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) είναι μια σημαντική πηγή χρηματοδότησης έργων και δράσεων για τις Περιφέρειες, που δρα συμπληρωματικά με τα συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα.

Ωστόσο, μέχρι σήμερα λειτουργούσε χωρίς ένα πλαίσιο μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού, με αποτέλεσμα να υποβαθμίζεται ο ρόλος του.

Προκειμένου να κατοχυρωθεί η προγραμματική διάσταση του εθνικού ΠΔΕ, με τον **Νόμο 4635/2019** «Επενδύω στην Ελλάδα & άλλες διατάξεις», αποφασίστηκε η κατάρτιση του «**Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης**» (**ΕΠΑ**), καθώς και η εξειδίκευσή του με επιμέρους Προγράμματα (Τομεακά, Περιφερειακά και Ειδικά).

Σε αυτό το πλαίσιο η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου καταρτίζει το **Σχέδιο Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΠΠΑ)**, έχοντας ως βάση τις προτεραιότητες πολιτικής που εξειδικεύονται στο ΕΠΑ της χώρας για την παραγωγική ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη. Για τον σχεδιασμό του ΠΠΑ ελήφθησαν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της νησιωτικής μας Περιφέρειας, οι ανάγκες που υπάρχουν και πρέπει να καλυφθούν, καθώς επίσης και οι προοπτικές ανάπτυξης προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί και να αντιμετωπισθούν οι επιπτώσεις της μεγάλης δημοσιονομικής και υγειονομικής κρίσης που βιώνουμε.

Το ποσό που κατανεμήθηκε στην Περιφέρεια για το ΠΠΑ ανέρχεται αρχικά σε **91 εκ. ευρώ**. Ποσό που φυσικά είναι ανεπαρκές σε σχέση με τις τεράστιες ανάγκες της Περιφέρειας, αλλά και τις μεγάλες ήδη ανηλεειμμένες υποχρεώσεις των προηγούμενων ετών.

Ο **απώτερος στόχος** της πολιτικής της Περιφέρειας είναι η εξασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξής της, η πληρέστερη δυνατή αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της και η διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και της προστασίας του περιβάλλοντος. Για να φτάσουμε εκεί απαιτείται σταδιακή αλλαγή του παραγωγικού υποδείγματος της οικονομίας, που να διασφαλίζει τη βιωσιμότητα της ανάπτυξης και

της κοινωνικής ευημερίας απέναντι σε μεγάλες προκλήσεις και απροσδόκητες εξελίξεις.

Οι **βασικές κατευθύνσεις** και στρατηγικές επιλογές της Περιφέρειας για την περίοδο 2021-2025 συνοψίζονται στα παρακάτω:

- Βιώσιμη ανάπτυξη και προστασία του περιβάλλοντος
- Συντήρηση και ανάπτυξη υφιστάμενων υποδομών και ειδικά υποδομών μεταφορών
- Κοινωνική συνοχή
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας

Οι **αναπτυξιακοί στόχοι του ΠΠΑ** αναπτύσσονται σε τέσσερις πυλώνες:

1. Πράσινη Ανάπτυξη
2. Κοινωνική Ανάπτυξη
3. Ανάπτυξη Υποδομών
4. Εξωστρέφεια

Ειδικότερα προτείνεται η εξής κατανομή των πόρων ανά αναπτυξιακό στόχο και οι ακόλουθες κατηγορίες έργων και δράσεων.

1. Πράσινη Ανάπτυξη - 40 εκ. €

- Ενεργειακή απόδοση
- Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων
- Ανάπτυξη υποδομών προστασίας
- Παροχή πόσιμου νερού και διαχείριση υδάτων
- Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων
- Στήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής & αποδοτικής χρήσης πόρων
- Ανάδειξη, προστασία και αξιοποίηση της φυσικής κληρονομιάς
- Πράσινες πόλεις

2. Κοινωνική Ανάπτυξη - 12,1 εκ. €

- Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός
- Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού
- Κοινωνικές επενδύσεις (στήριξη της οικογένειας, ενίσχυση προσχολικής αγωγής)
- Ενίσχυση υποδομών για βελτίωση της ενσωμάτωσης ΑΜΕΑ
- Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης

3. Ανάπτυξη Υποδομών - 30 εκ. €

- Λιμενικές υποδομές
- Οδικές υποδομές
- Υδατοδρόμια
- Οδική ασφάλεια

4. Εξωστρέφεια - 8 εκ. €

- Προώθηση τουρισμού με έμφαση στις ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές
- Προώθηση και ανάπτυξη υποδομών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
- Ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος
- Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς
- Μουσεία και Πολιτιστικά Κέντρα
- Υποδομές και δράσεις σύγχρονου πολιτισμού
- Πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες

Επίσης ποσό **0,9 εκ. €** κατανέμεται στην **Τεχνική Βοήθεια** του Προγράμματος, που περιλαμβάνει ενέργειες τεχνικής υποστήριξης για τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό, τη διαχείριση - παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τη δημοσιότητα, κτλ. Του Προγράμματος.

Πάνω από το 75% των χρηματοδοτικών πόρων κατανέμονται στους στόχους Πράσινη Ανάπτυξη και Ανάπτυξη Υποδομών.

Το 13% περίπου των πόρων εντάσσεται στο στόχο Κοινωνική Ανάπτυξη και αφορά σε υποδομές βελτίωσης στην εκπαίδευση και τον αθλητισμό, όσο και σε προγράμματα που αφορούν τη δημόσια υγεία.

Περίπου το 9% των πόρων κατανέμονται στο στόχο Εξωστρέφεια και θα διατεθούν σε έργα που αφορούν χώρους πολιτισμού και αποτελούν προτεραιότητα για την περαιτέρω ανάδειξη του πολιτιστικού περιβάλλοντος της Περιφέρειας, καθώς και σε δράσεις για προώθηση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού και την προβολή του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας.

Τέλος, για την Τεχνική Βοήθεια του προγράμματος κατανέμεται το 1% περίπου των χρηματοδοτικών πόρων .

Η κατάρτιση του Προγράμματος προβλέπει και τη διαδικασία της εκ των προτέρων Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης, με την εκπόνηση και έγκριση **Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ)**, έτσι ώστε να ενσωματωθεί στον προγραμματισμό η βιώσιμη ανάπτυξη και η περιβαλλοντική διάσταση.

Το Πρόγραμμα θα τεθεί σε **διαβούλευση**, όπως προβλέπεται από τον Νόμο, με ανάρτησή του στο διαδικτυακό τόπο www.opengov.gr για διάστημα τουλάχιστον 30 ημέρων. Της δικής της διαβούλευσης θα τύχει και η ΣΜΠΕ, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες.

Για την υποβολή προτάσεων, την αξιολόγηση, την ένταξη και την υλοποίηση των έργων θα υπάρχει **Σύστημα Διαχείρισης & Ελέγχου (ΣΔΕ)**, ανάλογο με αυτό που υπάρχει και για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ, στο οποίο θα καθορίζονται οι όροι για τη δημοσίευση προσκλήσεων, τα κριτήρια επιλογής έργων κτλ., έτσι ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνεια και η ίση μεταχείριση στην επιλογή και χρηματοδότηση των έργων, ενώ θα υπάρχει και **πληροφοριακό σύστημα** αντίστοιχο του ΟΠΣ.

Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΠΑ θα είναι η **Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας**, η οποία θα αναλάβει τις αρμοδιότητες προγραμματισμού, αξιολόγησης και διαχείρισης του Προγράμματος.